

Samenwerkingsovereenkomst

Water in Balans Aanpak Wateroverlast Knelpunt Kern Oirsbeek-Amstenrade

Versie 1.2 8 november 2018

waterschap
limburg

Gemeente Schinnen

Iltb
Anders Durven Doen

Stichting
het Limburgs
Landschap

provincie limburg

Natuurmonumenten

Ondergetekenden:

- I. de publiekrechtelijke rechtspersoon gemeente Schinnen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw J. Quadvlieg, wethouder van Schinnen en handelende ter uitvoering van het besluit van het college van Burgemeester en Wethouders van Schinnen van 30 oktober 2018, hierna te noemen: **gemeente**;
- II. de publiekrechtelijke rechtspersoon Waterschap Limburg, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door DB-lid, mevrouw J. Van Wersch en handelende ter uitvoering van het besluit van het dagelijks bestuur van het Waterschap Limburg van 16 oktober 2018, hierna te noemen: **Waterschap Limburg**;
- III. de publiekrechtelijke rechtspersoon Provincie Limburg, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar gedeputeerde de heer H. Mackus en handelende ter uitvoering van het besluit van het college van Gedeputeerde Staten van 6 november 2018, hierna te noemen: **Provincie Limburg**;
- IV. de Vereniging Limburgse Land en Tuinbouwbond, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar bestuurder de heer J. Veltmans en handelende ter uitvoering van het besluit van het bestuur van xxx 2018, hierna te noemen: **LLTB**;
- V. de rechtspersoon Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer E. Habets, gebiedsmanager Zuid-Limburg, hierna te noemen: **Natuurmonumenten**;
- VI. de rechtspersoon Stichting Het Limburgs Landschap, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar directeur de heer W. Alblas, hierna te noemen: **SLL**.

Partijen sub I tot en met VI gezamenlijk ook wel te noemen: "Partijen",

Overwegende dat:

- het klimaat verandert, waardoor we vaker te maken krijgen met de gevolgen van extreme weersomstandigheden, waaronder wateroverlast, droogte en hittestress;
- op nationaal niveau een deltaprogramma is gemaakt, waarmee door nationale en regionale partijen samen wordt gewerkt aan het beperken van de gevolgen, van de klimaatverandering;
- in lijn daarmee op regionaal niveau programma's zijn gemaakt, waaronder het programma 'Water in Balans' van Waterschap Limburg;
- het knelpunt Oirsbeek/Amstenrade in Water in Balans is aangeduid als pilotgebied voor het klimaatbestendig maken van de omgeving;
- Partijen wensen te komen tot een strategie voor de aanpak van de wateroverlast die voor alle knelpunten/gebieden in het Heuvelland toepasbaar is;
- voormelde strategie voorziet in het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten per knelpunt/gebied waarin door betrokken partijen afspraken worden gemaakt over de in onderlinge afstemming te treffen maatregelen en het daarmee te bereiken beschermingsniveau tegen wateroverlast;

- vier 'knoppen' worden onderscheiden waarmee we hieraan gaan werken: het watersysteem (beek en beekdalen), het stedelijk / bebouwd gebied, het landelijk (buiten)-gebied en de zelfredzaamheid van burgers inclusief schadepreventie aan gebouwen;
- maatregelen die genomen worden, niet mogen leiden tot meer droogte in andere perioden. Partijen wensen ook te komen tot een strategie voor het Heuvelland voor het zoveel mogelijk vasthouden van water ten einde hiermee de beschikbaarheid van water daar waar nodig en van toepassing op peil te houden en een versnelde afstroming van water te verhinderen. Daarmee wordt deels ook de instroom van nutriënten en slib in natuurgebieden en in het watersysteem voorkomen. Terreinbeheerders ondervinden namelijk hinder door de instroom van nutriënten en slib in natuurgebieden en willen daar in een ander kader met Partijen afspraken over maken. De bovengenoemde aspecten worden in de Samenwerkingsovereenkomsten van de Pilotgebieden impliciet meegenomen voor zover aan de orde; betreft altijd maatwerk in de aanpak van de andere wateroverlast knelpunten in het heuvelland gekoppeld aan de specifieke klimaatopgave.

En meer specifiek:

- de kern Oirsbeek/Amstenrade in toenemende mate ernstige overlast ondervindt als gevolg van afstromend water van hoger gelegen verharde en onverharde gebieden;
- de klimaatverandering zal leiden tot een toename van de overlast, waarbij in extreme situaties kansen op letsel en overlijden mogelijk is;
- dit vraagt om het gelijktijdig treffen van maatregelen door het waterschap, de gemeente, de agrariërs, andere grondeigenaren zoals terreinbeheerders en de inwoners van Schinnen;
- de opgave zeer groot is waardoor vergaande maatregelen nodig zijn en externe financiering een noodzakelijke randvoorwaarde is;
- rekening moet worden gehouden met een restopgave bij zeer intensieve buien, die niet met een proportionele inspanning van Partijen kan worden opgelost en waarvoor zelfbescherming en acceptatie van toepassing is;
- Partijen op 8 februari 2018 een intentieverklaring hebben ondertekend waarin zij hebben vastgelegd te gaan samen werken om vóór 2030 maatregelen uitgevoerd te hebben waardoor wateroverlast bij buien met een herhalingsstijd van gemiddeld eenmaal per 25 jaar zoveel mogelijk wordt beperkt (ambitie 1:25 in 2030);
- Partijen hebben verklaard op basis van de intentieverklaring de ambitie 1:25 in 2030 uit te werken naar een concrete samenwerkingsovereenkomst;
- Partijen het doel hebben in gezamenlijkheid meer synergie en efficiëntie te bereiken bij het realiseren van het actieprogramma als uitwerking van de samenwerkingsovereenkomst en daardoor de effectiviteit van de inzet van mensen en middelen te vergroten;
- Partijen de afspraken en verplichtingen die voortvloeien uit het actieprogramma (Bijlage A) voor de komende drie jaar, nader willen vastleggen zodat dezesamenwerkingsovereenkomst voor zover niet anders is bepaald, het karakter heeft van een document met inspanningsafspraken waarop Partijen elkaar kunnen aanspreken;
- omdat de haalbaarheid van de ambitie 1: 25 in 2030 nog afhankelijk is van factoren als financiën, draagvlak en technische en ruimtelijke mogelijkheden die in de loop van het samenwerkingsproces helder worden, eindigt de onderhavige samenwerkingsovereenkomst uiterlijk op 31 december 2021 van rechtswege.

Komen als volgt overeen:

Artikel 1: Definities

- **Knop:** er worden 4 knoppen onderscheiden waarmee wateroverlast in de kern Oirsbeek/Amstenrade kan worden aangepakt:
 1. uitbreiden en aanpassen van het Watersysteem,
 2. afkoppelen van hemelwater in het stedelijk / bebouwd gebied van het Watersysteem,
 3. extra bergen van hemelwater in het landelijk (buiten)- gebied en
 4. zelfredzaamheid van burgers inclusief schadepreventie aan gebouwen;
- **Watersysteem:** betreft in dit verband het primaire stelsel van beken, watergangen en grote stroombanen in droge beekdalen en de hierin opgenomen waterhuishoudkundige voorzieningen waar het Waterschap een zorgplicht heeft.
- **Landelijk gebied:** betreft in dit verband het gebied met een agrarische of natuur functie.
- **Plangebied kern Oirsbeek/Amstenrade:** het plangebied van de kern Oirsbeek/Amstenrade waar de wateroverlast zich voordoet en waarbinnen de maatregelen per Knop genomen moeten worden om de ambitie 1:25 in 2030 te realiseren, is gedefinieerd in het actieprogramma bijlage A.

Artikel 2: Doel van deze samenwerkingsovereenkomst

- 2.1 Partijen wensen naar elkaar toe duidelijkheid te geven over de onderlinge samenwerking ten behoeve van aanpakken van de wateroverlast in de kern Oirsbeek/Amstenrade, zijnde de ambitie van de onderhavige overeenkomst
- 2.2 Met deze overeenkomst en het daarbij behorende actieprogramma stellen Partijen de randvoorwaarden, financiële bijdragen en beheersing- en besluitvormingsprocessen vast waarbinnen alle Partijen de samenwerking aangaan voor de periode vanaf ondertekening tot 1 januari 2022.
 - Partijen maken uiterlijk in 2021 afspraken over de uitvoering van maatregelen in de periode 2022 tot en met 2030 (fase 2) in een uitvoeringsovereenkomst. Deze uitvoeringsovereenkomst wordt gebaseerd op de in 2021 opnieuw door Partijen vast te stellen c.q. aan te passen doelstelling met betrekking tot de ambitie om het beschermingsniveau 1:25 in 2030 bereikt te hebben in het Plangebied en wat hiervoor de te bereiken deelresultaten per Knop moeten zijn. In 2021 of zoveel eerder is de vraag beantwoord of de afzonderlijke deelresultaten per Knop en/of de gezamenlijke doelstelling financieel en technisch haalbaar blijken te zijn of dat bijstelling van de afzonderlijke deelresultaten per Knop en gezamenlijke doelstelling noodzakelijk is. Partijen spreken de intentie uit tot 2025 activiteiten en maatregelen te treffen op basis van vrijwilligheid om het doelresultaat te bereiken. De intentie is voor 2025 onder meer de vraag te beantwoorden of de gekozen aanpak (maatregelen te treffen op basis van vrijwilligheid) voldoende effectief is of dat verdergaande (wettelijke) instrumenten moeten worden ingezet om het doelresultaat te bereiken, welke kosten hiermee gemoeid zijn en voor wiens rekening die komen; over een eventuele inzet van verdergaande (wettelijke) instrumenten kan op een

eerder tijdstip worden besloten indien blijkt dat het niet mogelijk is om te komen tot afspraken louter op vrijwillige basis.

- 2.3 Het actieprogramma voor fase 1, bijlage A bij deze samenwerkingsovereenkomst, omvat naast de beschrijving van de doelen, ambities de beoogde deelresultaten per Knop voor de komende 3 jaar (tot 2022) met de daar aan gekoppelde activiteiten- en maatregelenlijst) per Knop. Daar waar mogelijk worden al maatregelen in uitvoering gebracht als daar draagvlak voor is en deze haalbaar en betaalbaar zijn (no regret).
- 2.4 Partijen spreken gedurende de looptijd van deze Overeenkomst af activiteiten en maatregelen te treffen op basis van vrijwilligheid om de, in artikel 2 omschreven ambitie, te bereiken. Uiterlijk in 2021 worden afspraken gemaakt over de daarop volgende jaren. Partijen komen overeen dat zij voor het einde van de looptijd van de onderhavige overeenkomst afspraken zullen maken over de uitvoering van maatregelen in de periode 2022-2030.

Artikel 3: Ambitie

- 3.1 Partijen spreken de ambitie uit voor de Kern Oirsbeek/Amstenrade vóór 2030 maatregelen uitgevoerd te hebben waardoor wateroverlast, bij buien die gemiddeld eenmaal per 25 jaar voorkomen, zoveel mogelijk wordt beperkt.
- 3.2 Om de wateroverlast zoals omschreven in het eerste lid van dit artikel zo veel mogelijk te beperken wordt naar vermogen gewerkt aan een gezamenlijk pakket van maatregelen, waarvan in de komende periode tevens de haalbaarheid nader wordt geduïd; de beoogde te bereiken deelresultaten per Knop binnen het Plangebied Kern Oirsbeek/Amstenrade, zijn als volgt:
- a) vóór 2030 circa 25% van de publieke verharding in het beheer van de gemeente afkoppelen van het watersysteem;
Publieke Verharding afkoppelen van het Watersysteem betekent dat al het hemelwater dat bij een maatgevende bui 1 x 25 jaar via openbaar verhard oppervlak als wegen, pleinen, trottoirs, publieke bouwwerken, kunstwerken tot afstroming, komt niet terecht komt in het Watersysteem maar in het stedelijk gebied wordt gebufferd buiten het Watersysteem.
 - b) vóór 2030 circa 25% van de private verharding afkoppelen van het Watersysteem;
Private Verharding afkoppelen van het Watersysteem betekent dat al het hemelwater dat bij een maatgevende bui 1 x 25 jaar via particulier verhard terrein als daken, opritten, terrassen, opstallen en verharde voor en achtertuinen tot afstroming komt niet terecht komt in het Watersysteem maar in het particuliere of openbaar stedelijk gebied wordt gebufferd buiten het Watersysteem.
 - c) vóór 2025 circa extra 11.000 m³ berging te realiseren;
Circa 11.000 m³ extra berging betreft het realiseren van circa 8.000 m³ buffercapaciteit voor afstromend (hemel) water in de vorm van regenwaterbuffers in het Watersysteem en circa 3.000 m³ buffercapaciteit voor afstromend (hemel) water in de vorm van regenwaterbuffers in kleinere stroombanen buiten het Watersysteem bovenop de bestaande op 6 februari 2018 aanwezige buffercapaciteit aan regenwaterbuffers binnen het Plangebied kern Oirsbeek/Amstenrade.
 - d) vóór 2030 circa 10 mm extra boven op de voorwaarden erosie Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2018 waterberging in het landelijk gebied te realiseren;
Circa 10 mm extra water bergen in het landelijk gebied betekent circa 10 mm extra hemelwater bergen in gebied met een agrarische functie ten opzichte van het

referentieniveau dat is of wordt bereikt met maatregelen vastgesteld in de uitvoeringsregeling rechtstreekse betalingen Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (toepassen van niet kerende grondbewerking en bodembedekkers) geldend op het moment van ondertekening d.d. 22-03-2018 (BWBR0035925)) en 10 mm extra hemelwater bergen in gebieden met een natuurfunctie conform het vigerend natuurbeleidsplan met de hieraan toegekende natuurdoeltypen zoals bekend op 6 februari 2018.

- e) *vóór 2030 waar en zover nodig, zoals door Provincie en Waterschap nader overeen te komen, aanpassingen aan wegen, gelegen in het Plangebied Kern Oirsbeek/Amstenrade en in beheer bij de provincie, doorgevoerd te hebben ter beperking van de wateroverlast in de kern Oirsbeek/Amstenrade die veroorzaakt wordt door hemelwater dat van deze wegen tot afstroming komt.*

Bij het voorgaande zijn maatwerk, haalbaarheid en betaalbaarheid en landschappelijke dan wel bedrijfsmatige inpassing het uitgangspunt om te komen tot invulling van de ambitie geformuleerd in artikel 3.1. Bovendien moet op basis van onderzoek de maatregel realistisch uitvoerbaar en effectief zijn ten aanzien van de ambitie van de Overeenkomst.

Artikel 4: Inbreng van de Partijen in de samenwerking

- 4.1 Partijen zullen met behoud van ieders verantwoordelijkheid samenwerken en elkaar constructief ondersteunen in de uitvoering van de benodigde werkzaamheden teneinde het actieprogramma af te ronden. Hierin is:
- het Waterschap is verantwoordelijk voor het realiseren van de ambitie om circa 8.000m³ extra berging in het Watersysteem te realiseren;
 - de Gemeente Schinnen is verantwoordelijk voor het realiseren van de ambitie om circa 3.000 m³ extra berging ter plaatse van kleinere stroombanen buien het Watersysteem te realiseren;
 - de gemeente Schinnen is verantwoordelijk voor het realiseren van de ambitie om circa 25% van openbaar verhard oppervlak af te koppelen en om circa 25% van particulier verhard oppervlak van het Watersysteem te doen laten afkoppelen;
 - de gemeente Schinnen is verantwoordelijk voor het stimuleren van de maatregelen die nodig zijn opdat particulieren in staat zijn hun woning/object te beschermen tegen wateroverlast en wordt daarbij ondersteund door het Waterschap Limburg;
 - de gemeente Schinnen is verantwoordelijk voor het minimaliseren van het restrisico tegen wateroverlast na het nemen van de in dit lid genoemde maatregelen door eventueel het verrichten van infrastructurele aanpassingen in openbaar gebied;
 - de LLTB stimuleert voornamelijk in de vorm van communicatie, inbreng van kennis en het begeleiden van onderzoeken, dat de agrarische sector maatregelen treft waarmee de ambitie om circa 10 mm extra waterberging in het landbouwgebied te bewerkstelligen kan worden behaald; het Waterschap Limburg en de Provincie Limburg ondersteunen door inbreng van kennis en advies de LLTB hierin. Het realiseren van de maatregelen is een verantwoordelijkheid van de agrarische sector zelf, maar kan afhankelijk zijn van de financiering van kosten die in redelijkheid niet voor rekening van de agrariër kunnen blijven (blauwgroene diensten). De LLTB is een belangenbehartiger met circa 450 aangesloten primaire bedrijfsleden in Zuid-Limburg. De LLTB kan de leden niet binden. De rol van de LLTB is de afspraken waar het LLTB-hoofdbestuur en het LLTB regiobestuur zuid achter staat te communiceren en promoten naar de agrarische sector en leden te ondersteunen bij het voldoen aan de taakstelling;

- Vereniging Natuurmonumenten en Stichting Limburgs Landschap zijn verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen om de ambitie om circa 10 mm extra waterberging op haar natuurgronden te kunnen realiseren binnen de gestelde kaders en verplichtingen op vlak van natuur, recreatie en landschap te bewerkstelligen;
 - de Provincie Limburg zal in overleg met het Waterschap bepalen welke maatregelen aan provinciale wegen, *gelegen in het Plangebied Kern Oirsbeek/Amstenrade nodig zijn ter beperking van de wateroverlast in de kern Oirsbeek/Amstenrade die veroorzaakt wordt door hemelwater dat van deze wegen tot afstroming komt*;
 - de Provincie Limburg bevoegd is voor het aanpassen van de normering voor wateroverlast in de Omgevingsverordening Limburg nadat helder is geworden wat het te bereiken beschermingsniveau wordt en op welke termijn dit bereikt wordt, met inachtneming van artikel 11.1;
 - de Provincie Limburg bevoegd is om het natuurbeleidsplan aan te passen en de daaraan verbonden doeltypen voor zover maatregelen volgend uit deze samenwerkingsovereenkomst consequenties kunnen hebben bij het behalen of in stand houden van de kwalitatieve doelen van ecologisch beheer en de daaraan verbonden subsidies (SNL).
- 4.2 Partijen spannen zich in om de gronden zoveel mogelijk in eigendom te laten bij de huidige eigenaar, wanneer met deze kan worden overeengekomen dat deze de gebiedsfuncties met het juiste beheer en onderhoud gaat realiseren en in stand houdt.
- 4.3 Partijen maken nog nadere afspraken over de eventueel benodigde grondoverdrachten en/of vestiging van zakelijke rechten tussen Partijen onderling voor zover Partijen gronden hebben en met derden (inclusief grondruil) voor zover Partijen dit noodzakelijk achten voor het realiseren van de maatregelen, met inachtneming van het bepaalde in deze overeenkomst en bijbehorende bijlagen.

Artikel 5: Organisatie

- 5.1 Ten behoeve van het realiseren van de in artikel 2 beschreven doelstelling organiseren Partijen de samenwerking op de in deze overeenkomst beschreven wijze.
- 5.2 Er is een Stuurgroep genaamd "Stuurgroep aanpak wateroverlast kern Oirsbeek/Amstenrade" (hierna Stuurgroep) ingesteld met als taak het bewaken van de integraliteit vanuit politiek-maatschappelijk perspectief op de punten planning, scope en budget. De Stuurgroep bestaat uit bestuurlijke vertegenwoordigers van alle Partijen, elk lid van de Stuurgroep kan zich laten vervangen. Elke Partij wordt door één lid vertegenwoordigd; Partijen kunnen als agenda-lid deelnemen
- 5.3 De Stuurgroep wordt ambtelijk ondersteund door een Projectleider van het Waterschap, een programmasecretaris van de gemeente en een coördinator communicatie van een van beide genoemde Partijen; de programmasecretaris verzorgt het secretariaat van de Stuurgroep en de Regiegroep.
- 5.4 De Stuurgroep wordt voorgezeten door het Waterschap. De voorzitter van de stuurgroep treedt op als verbinder, aanjager tussen de partijen zowel binnen als buiten de stuurgroep en zet aan tot het zoeken van meerwaarde en efficiëntie in de samenwerking. De voorzitter stemt de agenda voor de Stuurgroep af met de Projectleider en leidt de vergaderingen van de Stuurgroep.

- 5.5 De Stuurgroep vergadert tenminste twee maal per jaar en zoveel vaker als door de Stuurgroep noodzakelijk wordt geacht.
- 5.6 Er is een ambtelijke Regiegroep genaamd "Regiegroep aanpak wateroverlast kern Oirsbeek/Amstenrade" (hierna Regiegroep), ingesteld met als taak het voorbereiden, begeleiden en uitvoeren van het actieprogramma evenals het voorbereiden van de vergaderingen van en besluitvorming door de Stuurgroep evenals het uitvoering geven aan besluiten van de Stuurgroep.
- 5.7 De Regiegroep bestaat uit leden die werkzaam zijn bij de Partijen, aangevuld met de Projectleider en een coördinator communicatie.
- 5.8 Iedere Partij wordt in de Regiegroep vertegenwoordigd door één door haar zelf te benoemen afgevaardigde. Partijen stellen deze capaciteit om niet beschikbaar.
- 5.9 De Projectleider is voorzitter van de regiegroep. De Projectleider informeert de Stuurgroep in de vergadering van de Stuurgroep en desgevraagd tussentijds, over de door de Stuurgroep gestelde vragen en gedane verzoeken. De projectleider is verantwoordelijk voor de aansturing van het proces en de regie op de werkzaamheden van de Regiegroep.
- 5.10 De Regiegroep vergadert 4 x jaar, tenzij binnen de Regiegroep een andere frequentie wordt overeengekomen.
- 5.12 Partijen met een aanmerkelijk klein belang kunnen de Regiegroep op eigen initiatief verlaten, bijvoorbeeld zodra maatregelen en doelen gerealiseerd zijn op terreinen van de betreffende Partij en verder geen bijdrage of betrokkenheid verwacht hoeft te worden van de betreffende Partij.

Artikel 6: Besluitvorming

- 6.1 De Stuurgroep neemt besluiten op basis van consensus. Wanneer de Stuurgroep op basis van een advies van de Regiegroep niet tot consensus komt, verzoekt de Stuurgroep om een nieuw advies van de Regiegroep en geeft daarbij de voorwaarden voor aanpassing aan.
- 6.2 De Partijen zijn ieder voor haar eigen bestuursorgaan verantwoordelijk voor de benodigde tijdige bestuurlijke afstemming en voorbereiding daarvan. De stukken van de Stuurgroep worden daartoe minimaal 15 werkdagen vóór een bijeenkomst toegezonden (i.a.a. Regiegroep).
- 6.3 De voortgang van het actieprogramma wordt periodiek ambtelijk in de Regiegroep en bestuurlijk in de Stuurgroep besproken.
- 6.4 Jaarlijks worden voortgangsrapportages opgesteld door de Regiegroep die bestuurlijk worden besproken en vastgesteld in de Stuurgroep. Bij afwijkingen op de voortgang worden compenserende maatregelen c.q. activiteiten voorgesteld en getroffen door de partijen die minimaal in het navolgende jaar worden uitgevoerd. De compenserende maatregelen c.q. activiteiten worden opgenomen in het geactualiseerde actieprogramma.
- 6.5 Het actieprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd. Ook wordt de financiering van het geactualiseerde actieprogramma vastgesteld.

- 6.6 De actualisatie van het actieprogramma en voortgangsrapportages worden ambtelijk voorbereid in de Regiegroep en bestuurlijk door de Stuurgroep vastgesteld.
- 6.7 Bij elk evaluatiemoment kan besloten worden dat het Waterschap Limburg na een besluit daartoe van de Stuurgroep Provinciale Staten verzoekt om het beschermingsniveau per gebied in de provinciale verordening te laten aanpassen indien substantiële verbetering van het beschermingsniveau is gerealiseerd. De huidige normering blijft dus gehandhaafd totdat helder is welk beschermingsniveau na uitvoering van de maatregelen aantoonbaar haalbaar is.

Artikel 7: Informatie en communicatie

- 7.1 Partijen informeren elkaar duidelijk, volledig en tijdig, voor zover dat relevant is in het kader van het doel van deze samenwerkingsovereenkomst.
- 7.2 Communicatie over het actieprogramma in zijn algemeenheid vindt, na afstemming met en instemming van de Stuurgroep plaats door de voorzitter. Externe communicatie omtrent het actieprogramma zal plaatsvinden na gezamenlijk overleg en gecoördineerd worden door de coördinator communicatie van de Regiegroep die valt onder de verantwoordelijkheid van de Projectleider.
- 7.3 Communicatie over de afzonderlijke onderdelen in het actieprogramma vindt, na onderlinge afstemming met de partijen, plaats door de Partij, die verantwoordelijk is voor het betreffende onderdeel.
- 7.4 Er wordt gebruikt gemaakt van een digitaal platform om het participatieproces met de burgers vorm te geven.
- 7.5 In principe wordt 1 maal per jaar een door de Regiegroep georganiseerde gezamenlijke publieksbijeenkomst gehouden waarin de burgers worden geïnformeerd over de voortgang van het actieprogramma.

Artikel 8: Financiën

- 8.1 De Partij draagt de kosten die verband houden met het realiseren van de door die Partij te treffen maatregelen en uit te voeren activiteiten zoals opgenomen in het actieprogramma.
- 8.2 De kosten voor de Projectleider en de Programmasecretaris en de gezamenlijke communicatie worden gedeeld door het Waterschap Limburg en de gemeente Schinnen. Het hiervoor benodigde werkbudget wordt onderling vastgesteld.
- 8.3 De Partij gaat actief op zoek naar mogelijke financiering voor onderdelen van het actieprogramma waarvoor die Partij de verantwoordelijkheid draagt en ter realisatie van de ambitie zoals gesteld in artikel 3.
- 8.4 Partijen zullen zich inspannen om maximaal gebruik te maken van verdere mogelijkheden van aanvullend externe financiering om de ambitie te halen, zoals financiering vanuit het Rijk, de EU en participatie in projecten door particulieren.

Artikel 9: Looptijd, wijziging en beëindiging

- 9.1 Deze samenwerkingsovereenkomst treedt in werking op de dag dat alle Partijen de overeenkomst hebben ondertekend.
- 9.2 Deze samenwerkingsovereenkomst heeft een looptijd tot 1 januari 2022. Deze samenwerkingsovereenkomst eindigt derhalve van rechtswege op 31 december 2021. Voordien maken Partijen afspraken over de uitvoering van maatregelen in de periode 2022-2030 en leggen deze vast in een uitvoeringsovereenkomst.
- 9.3 Het aangehechte actieprogramma voor fase 1 wordt jaarlijks geactualiseerd (voor het eerst in september 2019) en door de Stuurgroep in herziene vorm in december van hetzelfde jaar vastgesteld.
- 9.4 Deze samenwerkingsovereenkomst kan slechts worden gewijzigd, indien Partijen daarover expliciet overeenstemming hebben bereikt en schriftelijk hebben vastgelegd.
- 9.5 Partijen treden met elkaar in overleg indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen welke van dien aard zijn dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van deze overeenkomst niet mag worden verwacht. Zij zullen bezien voor wiens rekening de onvoorziene omstandigheden behoren te komen en zullen zo nodig komen tot gewijzigde afspraken die zoveel mogelijk aansluiten bij deze overeenkomst.

Artikel 10 Geschillen en naleving

- 10.1 Bij enig verschil van mening tussen Partijen over de uitleg dan wel de toepassing van deze overeenkomst, zullen de betreffende Partijen waar tussen het geschil bestaat, met uitsluiting van de rechter trachten dit geschil in der minne op te lossen. Als een der Partijen daarom verzoekt, zal het overleg dienaangaande plaatsvinden onder leiding van een mediator, welke door betreffende Partijen waartussen het geschil bestaat gezamenlijk wordt betaald.
- 10.2 Partijen zijn verantwoordelijk voor het naleven van de respectievelijke afspraken uit deze overeenkomst, indien dit niet in voldoende mate gebeurt, zullen partijen elkaar hierop aanspreken.

Artikel 11: Publiekrechtelijke positie

- 11.1 Het in onderhavige overeenkomst bepaalde laat de publiekrechtelijke positie en bevoegdheden van Partijen onverlet. Publiekrechtelijk handelen door Partijen, dan wel het nalaten van publiekrechtelijk handelen door Partijen zal derhalve nimmer een tekortkoming van Partijen vormen ingevolge deze overeenkomst. De publiekrechtelijke positie van een Partij kan aanleiding geven tot besluitvorming in afwijking van de uitgangspunten in deze Samenwerkingsovereenkomst.
- 11.2 Partijen spannen zich maximaal in om al datgene te doen wat nodig is voor de uitvoering van deze samenwerkingsovereenkomst en onthouden zich van handelingen die niet in het voordeel zijn van de aard of strekking van deze samenwerkingsovereenkomst.

Artikel 12 Wijzigingen en opzegging

- 12.1 Indien er zich omstandigheden voordoen die van dien aard zijn dat een partij zijn deelname aan de overeenkomst wenst op te zeggen treden partijen hierover in overleg. Indien na dit

overleg de betreffende partij nog steeds zijn deelname aan de overeenkomst wenst op te zeggen dan zal de betreffende partij de overeenkomst schriftelijk opzeggen bij de andere partijen. De andere partijen zullen vervolgens binnen drie maanden bezien of zij de overeenkomst met de resterende partijen zullen voortzetten.

Artikel 13: Bijlage

1. Aan deze overeenkomst zijn de navolgende bijlagen gehecht:

A. Actieprogramma.

2. Deze bijlagen maken onderdeel uit van deze overeenkomst. Ingeval van strijdigheid tussen het bepaalde in een bijlage en de overeenkomst prevaleert de overeenkomst.

Aldus overeengekomen en in vijfvoud opgemaakt op 8 november 2018 te Amstenrade.

Gemeente Schinnen	Namens het college van burgemeester en wethouders Jeannette Quadvlieg (wethouder)
-------------------	--

Waterschap Limburg	Namens het dagelijks bestuur Josette Van Wersch (lid van het dagelijks bestuur)
--------------------	--

Provincie Limburg	Namens gedeputeerde staten Hubert Mackus
-------------------	---

Limburgse Land- en Tuinbouwbond	Namens het LLTB hoofdbestuur Jan Veltmans (portefeuillehouder water)
---------------------------------	---

Stichting Het Limburgs Landschap	Namens de directie Wilfred Ablas (directeur-rentmeester)
----------------------------------	---

Natuurmonumenten	Namens de directie Eduard Habets (gebiedsmanager)
------------------	--